

การพัฒนาทักษะการอ่านคำคล้องจอง โดยใช้หนังสือประกอบภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

The Development of a Picture Book to Promote Rhyme Words Reading Skill for Prathomsuksa 2 Students

ยลดา จันทาหาร¹ พรสวรรค์ ศิริกาญจนารณ์²

E-mail: Sb6080101122@lru.ac.th, pomsavarn.sir@lru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อสร้างหนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 ขึ้นไป 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง โดยใช้หนังสือประกอบภาพ เป็นการวิจัยเชิงทดลองแบบ One-group pretest-posttest design กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก จำนวน 30 คน ได้มาโดยใช้การเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ หนังสือประกอบภาพ และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.67-0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.53 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.71 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติทดสอบที

ผลการศึกษาพบว่า

1. หนังสือประกอบภาพมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 84.15 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2) เท่ากับ 86.67 หรือ $E_1/E_2 = 84.15/86.67$ สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยหนังสือประกอบภาพในการพัฒนาการอ่านคำคล้องจอง สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 8.67 ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 4.43

คำสำคัญ: คำคล้องจอง หนังสือประกอบภาพ

Abstract

This research was aimed to 1) create a picture book entitled Rhyme Word Reading for Prathomsuksa 2 students of Ban Nakhok School, the Primary Education Service Area Office 1 to meet the preset criteria of efficiency of 80/80 and 2) compare the students learning achievement in rhyme word reading skill before and after the use of the designed picture book. This experimental research was conducted using One-group pretest-posttest design. The target group was 30 Prathomsuksa 2 students of Ban Nakhok school selected using purposive selection technique. The research instruments comprised a picture book and an achievement test, IOC index from 0.67-1.00, item difficulty from 0.67-0.80, Discriminant Index from 0.27-0.53 and reliability 0.71. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation and T-test

The results were as follows.

1. The efficiency of the process of the designed picture book (E_1) was 84.15 and the efficiency of the product (E_2) was 86.67; therefore, $E_1/E_2 = 84.15/86.67$ which was higher than the preset criteria of 80/80.
2. The students learning achievement in rhyme word reading after learning with the designed picture book was higher than before learning with the designed picture book at the statistical significance level of .05. The average pretest score was 8.67 whereas the average posttest score was 4.43.

Keywords: rhyme word, picture book

ความเป็นมาของปัญหา

ภาษาไทยเป็นภาษาประจำชาติที่มีความสำคัญยิ่ง เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงเอกลักษณ์ของชาติ และเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ล้ำค่ายิ่ง อีกทั้งแสดงถึงความเป็นเอกราชของชาติไทย (วรณีย์ โสมประยูร, 2547: 1) ซึ่งสอดคล้องกับ ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติ เป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพ และเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือใน

¹ นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาภาษาไทย คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

การติดต่อสื่อสาร เพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรมการงาน และดำรงชีวิตร่วมกันในสังคม ประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข เป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์ จากแหล่งข้อมูล สารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย สร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ ยังเป็นสื่อที่แสดงถึงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้าน วัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสานให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 34)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข โดยหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มีจุดมุ่งหมายเพื่อมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข มีศักยภาพในการศึกษาต่อ รวมไปถึงเพื่อให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข ในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลกนั้นควรยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ซึ่งจะต้องพัฒนาให้มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาด้านการประกอบอาชีพและการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 4)

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กล่าวว่าในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในส่วนของสาระ ที่ 1 การอ่าน หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดไว้เบื้องต้นมาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการ การอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน เมื่อนักเรียนเรียนจบในระดับชั้นประถมศึกษา ปีที่ 3 (ชั้นประถมศึกษาตอนต้น) ผู้เรียนจะต้องอ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำ และข้อความที่อ่าน สามารถตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 39)

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศให้ปี 2558 เป็นปีแห่งการปลดปล่อยนักเรียนอ่านไม่ออกเขียนไม่ได้ ในช่วงระยะเวลา 1 ปี ที่ผ่าน มาอาจเรียกได้ว่า การแก้ปัญหาหนี้ อาจยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร เพราะเมื่อดูจากผลสำรวจของสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) เมื่อช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2558 แม้จำนวนเด็กอ่านไม่ออก เขียนไม่ได้จะลดลง แต่ก็ยังทำไม่ได้ 100% โดยผลสำรวจนักเรียนชั้น ป.1 ครั้งที่ 1 เดือนมิถุนายน พ.ศ. 2558 พบว่า มีนักเรียนอ่านไม่ออกร้อยละ 11.5 เขียนไม่ได้ร้อยละ 8.7 การสำรวจครั้งที่ 2 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2558 นักเรียนอ่านไม่ออกได้ลดลงเหลือร้อยละ 5.6 และเขียนไม่ได้เหลือร้อยละ 5.0 นักเรียน ชั้น ป.2 การประเมินครั้งที่ 1 อ่านไม่ออกร้อยละ 8.2 เขียนไม่ได้ร้อยละ 11.2 ประเมินครั้งที่ 2 เหลืออ่านไม่ออกร้อยละ 5.0 เขียนไม่ได้ ร้อยละ 7.0 ชั้น ป.3 ครั้งที่ 1 อ่านไม่ออกร้อยละ 5.0 เขียนไม่ได้ร้อยละ 7.6 ครั้งที่ 2 เหลืออ่านไม่ออกร้อยละ 2.8 เขียนไม่ได้ร้อยละ 5.3 ชั้น ป.4 ครั้งที่ 1 อ่านไม่คล่องร้อยละ 4.4 เขียนไม่คล่องร้อยละ 11.3 ครั้งที่ 2 เหลืออ่านไม่คล่องร้อยละ 2.5 เขียนไม่คล่องร้อยละ 8.1 ชั้น ป.5 ครั้งที่ 1 อ่านไม่คล่องร้อยละ 3.5 เขียนไม่คล่องร้อยละ 9.7 ครั้งที่ 2 เหลืออ่านไม่คล่องร้อยละ 1.9 เขียนไม่คล่องร้อยละ 6.6 และชั้น ป.6 ครั้งที่ 1 อ่านไม่คล่องร้อยละ 2.6 เขียนไม่คล่องร้อยละ 7.0 ครั้งที่ 2 อ่านไม่คล่องร้อยละ 1.4 และเขียนไม่คล่องร้อยละ 4.7 ซึ่งบันทึก พฤกษะวัน (2542: 26) กล่าวว่า นักเรียนส่วนใหญ่มักจะเขียนหนังสือไม่ถูกต้อง ทั้งการสะกดคำ การใช้วรรค การ ใช้หลักภาษา ทั้งนี้ เพราะเขาไม่สามารถอ่านสะกดคำได้ถูกต้องตามเจตนาของเขา การอ่านไม่ถูกต้อง ซึ่งมาจากนักเรียนจำรูปสะกดของ ภาษาไทยไม่ได้ จึงทำให้นักเรียนอ่านหนังสือไม่ออก อ่านไม่คล่อง เนื่องจากนักเรียนยังไม่ได้รับการฝึกความพร้อมทางด้าน การพูด และการฟังภาษาไทย ทั้งยังไม่เน้นการฝึกทักษะด้านการอ่านในระดับปฐมวัย เมื่อนักเรียนเข้ามาเรียนในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1, 2 และ 3 ทำให้เกิดปัญหาในทักษะภาษาด้านการอ่านหนังสือยังไม่ออก อ่านไม่คล่อง ทั้งนี้เป็นผลต่อเนื่องไปในอนาคตของการเรียนรายวิชา ภาษาไทยระดับสูงขึ้น จึงต้องหาแนวทางในการพัฒนาในสวนดังกล่าวของนักเรียนให้มีระดับดีขึ้น

เนื่องจากผู้เรียนยังขาดทักษะและความชำนาญในการอ่านคำคล้องจองอยู่ จึงจำเป็นต้องจัดทำหนังสือคำคล้องจองประกอบ ภาพ ซึ่ง(สมพร จารุณภู, 2542: 35-43) กล่าวว่า หนังสือประกอบภาพถือเป็นงานวรรณกรรมที่สามารถส่งเสริมพัฒนาการทางภาษา ของเด็กได้เป็นอย่างดี หากพ่อแม่หรือครูให้เด็กได้มีโอกาสดูหนังสือคำคล้องจองประกอบภาพ อ่านหนังสือคำคล้องจองประกอบ ภาพประกอบเรื่องให้เด็กฟังบ่อยๆ การที่เด็กได้คุ้นเคยกับคำ เสียง ความหมาย ได้ฝึกฝนการพูด รู้จักคำศัพท์ การใช้ภาษาและรู้จัก สังเกตรายละเอียดต่างๆ ของภาพ เด็กก็จะมีความสามารถในการพูด ในการฟัง และมีความรู้ในการใช้คำศัพท์ต่างๆ อย่างกว้างขวาง และคล่องแคล่ว รวมทั้งช่างสังเกตและมีจินตนาการยิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2539: 24-25) กล่าวว่า สื่อ การเรียนรู้ระดับประถมศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย นักเรียนจะสามารถรับรู้ได้ดีที่สุด เมื่อได้รับฟังคำอธิบาย หรือได้เห็น วัสดุของจริงที่มีอยู่ในสภาพแวดล้อม หรือการใช้สิ่งทดแทนของจริง ที่เป็นรูปภาพ และการสื่อสารในชีวิตประจำวัน การรับรู้ของ

นักเรียนจะชัดเจนสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เมื่อสิ่งๆใหม่มีความสัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม และสอดคล้องกับแนวคิดของถวัลย์ มาตรฐาน (2538: 17-18) ที่กล่าวว่า เด็กในช่วงอายุ 6-7 ปี นั้น จะสนใจหนังสือที่เป็นภาพเกี่ยวกับธรรมชาติเป็นเรื่องสั้นๆ ที่มีรูปภาพประกอบ การที่นำเรื่องที่ได้เด็กชอบมาให้เด็กเรียน จะช่วยดึงดูดความสนใจในการอ่านของเด็ก ทำให้เด็กมีความรู้กว้างขวาง เกิดจินตนาการ ฉลาดรอบรู้และมีไหวพริบดี ช่วยให้เด็กมีพัฒนาการด้านสติปัญญา สังคมและส่งเสริมให้เด็กมีคุณธรรมและจริยธรรมที่ดีงาม

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการใช้หนังสือประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำคล้องจอง พบว่าส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนดีขึ้น ดังงานวิจัยของ สุทธิ เหลืองอ่อน (2559) เรื่อง การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบพหุปัญญา พบว่า 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.20/85.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนโดยใช้วิธีสอนแบบพหุปัญญา สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาที่กล่าวมา จึงทำให้ผู้วิจัยตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านคำคล้องจอง และสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง โดยใช้หนังสือคำคล้องจองประกอบภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 เพื่อพัฒนาการเรียนรู้อะยะระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้น และเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสร้างหนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ให้มีประสิทธิภาพ 80/80 ขึ้นไป
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง โดยใช้หนังสือประกอบภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประเภทของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง แบบกลุ่มตัวอย่าง 1 กลุ่ม และมีการทดสอบก่อนและหลังการทดลอง (One-group pretest-posttest design) (ภัทรพร เกษสังข์, 2549: 52)

2. ประชากร

นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ซึ่งศึกษาในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 30 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

- 3.1 หนังสือคำคล้องจองประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำคล้องจอง จำนวน 4 ชุด
- 3.2 แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หนังสือคำคล้องจองประกอบภาพ จำนวน 4 แผน
- 3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 10 ข้อ
- 3.4 แบบสังเกตพฤติกรรมนักเรียนรายบุคคล
- 3.5 แบบประเมินการอ่านคำคล้องจองรายบุคคล (Rubric score)

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 ให้ผู้เรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน (Pre- test) จำนวน 10 ข้อ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แล้วเก็บรวบรวมผลการทดสอบไว้เพื่อนำไปวิเคราะห์

4.2 ดำเนินการสอนผู้เรียนเรียนด้วยตนเองตามแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 4 แผน แผนละ 1 ชั่วโมง ใช้เวลาสอนทั้งหมด 4 ชั่วโมง บันทึกพฤติกรรมโดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม เก็บคะแนนจากแบบทดสอบก่อนเรียน จำนวน 4 ชุด ซึ่งแต่ละชุดมีจำนวน 10 ข้อ และแบบฝึกทักษะ จำนวน 4 ชุด

ตารางที่ 1 แสดงวัน เวลาที่ดำเนินการสอน

ชุดที่	แผนการจัดการเรียนรู้	หนังสือคำคล้องจองประกอบภาพ	วัน/เดือน/ปี	เวลา
1	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง อ่านคล้องเร็วคล้อง(1)	- เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง 1 พยางค์	16 ส.ค. 2563	10.20-11.10 น.
2	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง อ่านคล้องเร็วคล้อง(2)	- เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง 2 พยางค์	19 ส.ค. 2563	13.00-13.50 น.
3	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง อ่านคล้องเร็วคล้อง(3)	-เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง 3 พยางค์	21 ส.ค. 2563	09.40-10.20 น.
4	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง อ่านคล้องเร็วคล้อง(4)	-เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง 4 พยางค์	26 ส.ค. 2563	13.00-13.50 น.

4.3 เมื่อสอนครบทั้ง 4 แผนแล้ว ผู้วิจัยทำการทดสอบความรู้หลังเรียน (Post- test) จำนวน 10 ข้อซึ่งเป็นคำถามฉบับเดียวกันกับแบบทดสอบก่อนเรียน แล้วตรวจนับคะแนนเพื่อนำไปวิเคราะห์

4.4 นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบทั้งก่อนการทดลอง (Pre-test) และหลังการทดลอง (Post-test) ไปวิเคราะห์ค่าสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

5.1 วิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 โดยใช้ E_1/E_2

5.2 วิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนเรียนกับหลังเรียน โดยใช้ค่าทดสอบที (t-test) แบบ Dependent simple t-test ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดค่านัยทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์หาประสิทธิภาพของหนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของหนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

รายการประเมิน	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D	ร้อยละหรือคะแนนเฉลี่ย
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	90	75.73	4.97	84.15
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	10	8.67	1.06	86.67

จากตารางที่ 2 ประสิทธิภาพของหนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 84.15 ($E_1= 84.15$) ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 86.67 ($E_2= 86.67$) หรือ $E_1/ E_2= 84.15/86.67$

2. ตอนที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้หนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โดยการใช้หนังสือประกอบภาพเรื่อง การอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1

การทดสอบ	N	$\bar{X}$	S.D	df	t	p-values
ก่อนเรียน	30	4.43	1.04	29	17.42*	0.00
หลังเรียน	30	8.67	1.06			

*p < .05

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน โรงเรียนบ้าน นาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.43 ($\bar{x} = 4.43$, S.D. = 1.04) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 8.67 ($\bar{x} = 8.67$, S.D. = 1.06) หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

1. ผลการหาประสิทธิภาพของหนังสือประกอบภาพ เรื่องการอ่านคำคล้องจอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า หนังสือประกอบภาพมีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 84.15/86.67 สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าหนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง มีการศึกษาขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ คือ มีการศึกษาเนื้อหาและวิเคราะห์เนื้อหา ได้แก่ การศึกษาหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยศึกษาหลักการ แนวคิดทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักการอ่านคำคล้องจอง รวมถึงวิธีการสร้าง และพัฒนาหนังสือประกอบภาพ ในกรณีนี้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างกรอบแนวคิดในการสร้างหนังสือประกอบภาพที่มีลักษณะดี กล่าวคือ มีภาพประกอบและสีสันสวยงาม มีเนื้อหาจากง่ายไปหายาก โดยจะเริ่มจากคำคล้องจอง 1 พยางค์ ไปจนถึง 4 พยางค์ ซึ่งหนังสือประกอบภาพคำคล้องจองจะใช้คำศัพท์ที่ไม่ยากเกินไป เป็นคำศัพท์ที่อยู่ใกล้ตัว ทำให้บรรยากาศในชั้นเรียนสนุกสนาน และทำทนายความสามารถของนักเรียน ให้ได้เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติจริง ตลอดจนได้ทราบผลการประเมินระหว่างเรียนจากครูผู้สอนในแต่ละแบบฝึกทักษะอย่างสม่ำเสมอ เป็นผลให้นักเรียนได้ทราบความบกพร่องของตนเอง และพยายามแก้ไขข้อบกพร่องนั้น นอกจากนี้หนังสือประกอบภาพ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นยังได้รับการตรวจสอบและคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญเพื่อการแก้ไขปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง รวมไปถึงได้มีการดำเนินการทดลองตามกระบวนการวิจัย ซึ่งการนำไปทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างก่อน ทำให้รู้ข้อบกพร่องที่ผู้เรียนประสบปัญหาของหนังสือประกอบภาพ ผู้วิจัยสามารถนำไปพัฒนาและปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้หนังสือประกอบภาพมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ จุริพร แก้วดวงดี (2558: บทคัดย่อ) ได้ทดลองใช้หนังสือประกอบภาพ ศึกษาเรื่อง การเตรียมความพร้อมด้านการอ่านและการเขียน สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ 2 พบว่าประสิทธิภาพของหนังสือประกอบภาพเพื่อเตรียมความพร้อมด้านการอ่านและการเขียน สำหรับนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 2 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.13/85.00 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนทรี เหลืองอ่อน (2559) เรื่อง การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบพหุปัญญา พบว่า 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.20/85.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ เรื่อง การอ่านคำคล้องจอง ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนโดยใช้หนังสือประกอบภาพ สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 ค่าเฉลี่ยคะแนนระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน ค่าเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 4.43 ค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 8.67 คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เป็นผลมาจากหนังสือประกอบภาพ ซึ่งสามารถใช้พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นได้ อธิบายได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้หนังสือประกอบภาพที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นนั้น เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้มากยิ่งขึ้น เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ตอบสนองต่อความสามารถ ความสนใจ และความถนัดของแต่ละบุคคล นักเรียนสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองและมีส่วนร่วมในชั้นเรียน โดยเพื่อให้นักเรียนได้ทราบพัฒนาการของตนเอง ตลอดจนการมีกระบวนการสร้างแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอย่างมีขั้นตอน มีหลักการการสร้างตรงตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมตามตัวชี้วัดชั้นปี ซึ่งแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าความยากอยู่ระหว่าง 0.67-0.80 ค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 0.27-0.53 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.71 จึงทำให้มีประสิทธิภาพต่อการนำไปใช้ในการพัฒนาได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับสมชาย รัตนทองคำ (2545: 137) แบบทดสอบ แบบวัด หรือเครื่องมือสำหรับในการวัดและประเมินผลทางการศึกษาที่ดี ควรมี 1) ความเที่ยงตรงสูง คือ สามารถวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ หรือสิ่งที่ต้องการวัด 2) มีความเชื่อมั่นดี หมายถึง ผลที่วัดคงที่แน่นอนไม่เปลี่ยนแปลงไปมาวัดซ้ำก็ครั้งกับกลุ่มตัวอย่างเดิมได้ผลเท่าเดิมหรือใกล้เคียงกัน สอดคล้องกัน 3) มีความยากง่ายพอเหมาะ คือ ไม่ยากหรือง่ายเกินไป 4) มีอำนาจจำแนกได้ สามารถแบ่งแยกผู้สอบออกตามระดับความสามารถเก่งและอ่อนได้ โดยคนเก่งจะตอบข้อสอบได้ถูกมากกว่าคนอ่อน 5) มีประสิทธิภาพ หมายถึง ทำให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องเชื่อถือได้ลงทุนน้อย 6) มีความยุติธรรม ไม่เปิดโอกาสให้ได้เปรียบเสียเปรียบ 7) มีความจำเพาะเจาะจง 8) ใช้คำถามที่ลึก และ 9) คำถามยาวๆ

จากผลการวิจัย เรื่องการพัฒนาทักษะการอ่านคำคล้องจอง โดยใช้หนังสือประกอบภาพ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 พบว่า ประโยชน์ของหนังสือประกอบภาพเป็นเครื่องมือที่สำคัญและมีความจำเป็นต่อการเรียนทักษะทางภาษามาก ซึ่งนอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความสุขสนุกสนานในการเรียนแล้วยังช่วยแบ่งเบาภาระครู และยังทำให้นักเรียนพัฒนาตนเองตามศักยภาพตนเองด้วย จึงสรุปได้ว่าหนังสือประกอบภาพช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของสุนทรี เหลืองอ่อน (2559) เรื่อง การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบพหุปัญญา พบว่า 1) หนังสือส่งเสริมการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 85.20/85.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนโดยใช้วิธีการสอนแบบพหุปัญญาสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิจัยที่ได้กล่าวมาข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การที่จะทำให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพได้นั้น จะต้องอาศัยปัจจัยหลายอย่าง เช่น สื่อการสอนที่น่าสนใจ การจัดกิจกรรม การเรียนรู้ที่หลากหลาย และที่สำคัญคือ การใช้หนังสือประกอบภาพเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำคล้องจอง ซึ่งเหมาะกับวุฒิภาวะของนักเรียนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยการใช้หนังสือประกอบภาพ เนื่องจากภาพและสีสันทันจะช่วยกระตุ้นความสนใจในการเรียนให้กับผู้เรียน และการอ่านคำคล้องจองทำให้สามารถจดจำเนื้อหาได้ง่าย จึงส่งผลให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่สูงขึ้น

สรุปผลการวิจัย

หนังสือประกอบภาพ เป็นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาทักษะการอ่านคำคล้องจองของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านนาโคก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเลย เขต 1 และพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยค่าเฉลี่ยก่อนเรียน เท่ากับ 4.43 ค่าเฉลี่ยหลังเรียน เท่ากับ 8.67 สรุปได้ว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เนื่องจากหนังสือประกอบภาพมีการเชื่อมโยงระหว่างภาพกับตัวอักษร ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจในเนื้อหามากขึ้น และสามารถจดจำเรื่องราวหรือคำคล้องจองได้จากรูปภาพ ซึ่งมีสีสันสวยงาม ก่อให้เกิดการพัฒนาพฤติกรรมในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยหนังสือประกอบภาพมีประสิทธิภาพของกระบวนการ (E1) เท่ากับ 84.15 ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 86.67 หรือ $E1/E2 = 84.15/86.67$ จากนวัตกรรมที่จัดทำขึ้นถือเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักการใช้คำคล้องจองเพื่อจุดประกายให้นำไปต่อยอดในการแต่งคำประพันธ์ แต่งคำขวัญ และสามารถสื่อสารในชีวิตประจำวันได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การเลือกคำคล้องจองเพื่อนำไปใช้กับเด็กนักเรียน ควรเลือกที่มีเนื้อหาใกล้ตัวเด็ก เพราะเด็กจะสนใจมากกว่าคำคล้องจองที่มีเนื้อหาไกลตัว คำศัพท์ยากและมีเนื้อหาที่ยาวเกินไป
2. ครูควรให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยมีอิสระในการใช้หนังสือประกอบภาพ ไม่เร่งรัดผู้เรียนกลุ่มอ่อนให้เร่งทำกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนกลุ่มเก่ง แต่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้กระบวนการการใช้หนังสือประกอบภาพไปด้วยตนเอง และให้โอกาสผู้เรียนเสมอใช้การเสริมแรงทางบวกเพื่อกระตุ้นผู้เรียนให้มีการใช้หนังสือประกอบภาพอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
3. ในขณะที่นักเรียนปฏิบัติกิจกรรม ครูควรมีแบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาการทางภาษาเพื่อจะได้บันทึก นำผลมาปรับปรุงพัฒนากระบวนการเรียนรู้หรือพฤติกรรมที่ต้องแก้ไข และควรบันทึกเป็นรายบุคคล
4. สามารถนำหนังสือประกอบภาพไปใช้ในการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในรายวิชาภาษาไทย เรื่อง การอ่านคำคล้องจองได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการพูดและการฟัง โดยใช้หนังสือประกอบภาพ
2. ควรมีการศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะการเขียนตามจินตนาการ โดยใช้หนังสือประกอบภาพ
3. ควรมีการศึกษาเพื่อติดตามผลการวิจัยครั้งนี้ ในลักษณะที่เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ และดูผลที่เกิดจากพฤติกรรมการอ่านในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านความประพฤติ และด้านผลการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2558). ข่าววงการศึกษาก่อน: การจัดการเรียนการสอนในยุคโลกดิจิทัล. <<https://www.moe.go.th/moe/th/news/>> (สืบค้นเมื่อ 28 มกราคม 2564).
- กัณริกา สิมลาโคตร. (2555). การพัฒนาทักษะทางภาษาโดยใช้หนังสือคำคล้องจองประกอบภาพ ชั้นอนุบาลปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- จุรีพร แก้วดวงดี. (2558). การเตรียมความพร้อมด้านการอ่านและการเขียนโดยใช้หนังสือประกอบภาพ สำหรับชั้นอนุบาลปีที่ 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2539). ชุดวิชาสื่อการสอนระดับประถมศึกษา หน่วย 8 - 15 ชุดการสอนระดับประถมศึกษา (เอกสารประกอบการสอน). (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ถวัลย์ มาศจรัส. (2538). เทคนิคและตัวอย่างการเขียนหนังสือส่งเสริมการอ่านและหนังสืออ่านเพิ่มเติม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มิติใหม่.
- บันลือ พลกษะวัน. (2542). วรรณกรรมสำหรับเด็ก (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.
- ภัทรพร เกษสังข์. (2559). การวิจัยทางการศึกษา. เอกสารประกอบการสอนรายวิชา การวิจัยทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- วรรณิ์ โสมประยูร. (2553). การสอนภาษาไทย. กรุงเทพฯ: ยูแพดอินเตอร์.
- สมชาย รัตนทองคำ. (2545). การพัฒนารูปแบบการสอนที่เน้นกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ สำหรับนักศึกษา ภายภาพบำบัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาดุขฎิบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สมพร จารุณัฐ. (2542). คู่มือการเขียนเรื่องบันเทิงคดีและสารคดีสำหรับเด็ก. กรุงเทพฯ: สถาบันภาคไทย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ.
- สุนทรี เหลืองอ่อน. (2559). การพัฒนาหนังสือส่งเสริมการอ่านคำคล้องจอง ชุด ภาษาสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้วิธีการสอนแบบหุปัญญา. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.